

In samenwerking met PKN
en andere partners

Maandag 8 juni (avond) & Dinsdag 9 juni (dag en avond) | Binnenstad Utrecht (Jacobikerk, PThU, TUU)

In dit document een overzicht van de workshops per ronde op dinsdag 9 juni

RONDE 1

Zachtmoedig preken

Veel voorgangers ervaren spanning tussen de druk om te presteren en het verlangen om vanuit innerlijke rust en authenticiteit te spreken. In deze workshop verkennen we zachtmoedigheid als contemplatieve grondhouding tijdens het preken: een vorm van vrijmoedigheid die geworteld is in stilte, aandacht en innerlijke aanwezigheid. We doen ook enkele eenvoudige ervaringsgerichte oefeningen. Samen (her)ontdekken we hoe preken een geestelijke oefenweg is waarin zachtmoedigheid en vrijmoedigheid elkaar versterken.

Workshopleider: Jos Douma is predikant van NGK Pro Rege in Emmeloord en cursusleider bij de School voor Spiritualiteit. Hij geeft online cursussen over stilte, contemplatie en Christusbesef.

Locatie: Jacobikerk

Preaching in times of crisis

Dr. Anne Zaki geeft een seminar – **in het Engels**, zonder vertaling – over preken in tijden van crisis. Hoe kun je, als (s)preker, standvastig hoop houden? Hoe kun je crises onder woorden brengen in je preek, vóór, tijdens en ná een crisis? Begin april verscheen een nieuw boek van dr. Zaki, gericht op dit thema: 'As Those With Hope. Crisis Preaching in the Protestant Church of Egypt During and After the Arab Spring'. Lees meer over dit boek op de website van de uitgever, Langham Publishing.

Seminarleider: Anne Zaki is een Egyptische assistent-professor aan het Evangelical Theological Seminary in Caïro en een activist voor sociale rechtvaardigheid. Sinds 2013 geeft zij cursussen in Preaching, Communication, Psychology, Worship en Spiritual Formation. Haar interessegebieden omvatten reizen, de culturele invloeden op de kerk wereldwijd, vernieuwing van de prediking, het opzetten van nieuwe vormen van kerkelijk werk, het begeleiden van jongeren, bestuur, poëzie en muziek.

Locatie: Jacobikerk

Detextificatie: van het hoofd naar het hart. Een lichaamsgerichte benadering van Bijbeltekst en preek

In deze workshop maken we kennis met een alternatieve aanvliegroute op de kerkdiensten: detextificatie (ont-tekst-ing). Tekst brengt ons in een abstraherende manier van denken (hoofd). Een echte ontmoeting raakt ons in ons lijf (hart). Contact van hart tot hart vraagt dus om een andere mindset. Daarom (idealiter) de hele kerkdienst zonder geprinte papieren (in voorbereiding en uitvoering). Deze workshop biedt een andere kijk op Bijbel, tekst en spreken. De aangeboden methode biedt overzichtelijke stappen en een mogelijk nieuw te ervaren flow in je staan voor een groep. Ik ben altijd weer verwonderd: 'Kost mij dit energie? Nee, dit geeft mij energie!'.

Workshopleider: Dr. Ben van Veen, justitiepredikant en trainer. Hij is gepromoveerd op het oorspronkelijke orale functioneren van de Bijbel.

Locatie: PThU

Preeklessen uit het verpleeghuis (doelgroep: niet-geestelijk verzorgers)

Preken in het verpleeghuis kan een hele uitdaging zijn: daar sta je dan, voor een publiek van mensen met gehoorproblemen, dementie of de ziekte van Parkinson.... In deze workshop delen we onze ervaringen, maar vooral ook onze inzichten. Want we hebben ontdekt dat de lessen uit het verpleeghuis meer dan waardevol zijn gebleven voor onze preken in de kerkelijke gemeente. Dat willen we jou niet onthouden!

Workshopleiders: Annemarie Roding-Schilt is beleidsmedewerker geestelijke verzorging Protestantse Kerk, voormalig predikant-geestelijk verzorger, winnaar preekwedstrijd Liberaal Christendom 2024-2026 en co-auteur van het Basisboek voor Preken. Niels den Toom is universitair docent geestelijke verzorging aan Tilburg University met ca. tien jaar ervaring als predikant-geestelijk verzorger bij justitie, met studenten en in het verpleeghuis.

Locatie: PThU

Preken doe je samen – hoe betrek je jongeren bij je preek?

Heb jij regelmatig jongeren onder je gehoor? Tijdens een kerkdienst, een gemeenteavond of jeugddienst? Tijdens deze cursus ontdek je wat maakt dat jongeren zich gezien, gehoord en aangesproken voelen en hoe je hen kunt betrekken bij jouw preekproces. Je krijgt tips en tools om toe te passen in je eigen kerk, zodat preken niet meer alleen iets van jou is, maar een gezamenlijk proces met jongeren, tot bloei van de hele gemeente.

Workshopleider: Nelleke Plomp is theoloog, gespecialiseerd in jonge generaties en de kerk. Ze is mede-eigenaar van KiemPlaats, expertisecentrum kinderen, jongeren en geloof.

Locatie: PThU

Humor in je preek

Een stoomcursus 'theologisch verantwoorde' grappen schrijven en voordragen. Je duikt in comedy-theorie over verschillende soorten grappen en brengt die aan de hand van schrijfoefeningen meteen in de praktijk. Afhankelijk van de groepsgrootte zal een aantal of zullen alle deelnemers hun werk voordragen en feedback krijgen op de performance.

Workshopleider: Nannette Poortinga is schrijver en theatermaker. Ze schreef Je kan tenminste zwanger worden en werkt aan haar derde kleinkunstvoorstelling. Ze is afgestudeerd als theoloog en theaterdocent.

Locatie: PThU

Het evangelie verkondigen is verdraaid lastig!

In deze workshop verkennen we de moeite om in de preek evangelie te verkondigen: hangt dat samen met onze theologie, met hoe we (homiletisch) zijn gevormd, met ervaringen in de gemeente? We helpen elkaar om de waarde te (her)ontdekken van prediking die de ziel raakt, omdat de vergeving op het spel staat. Is er meer nodig in preken, dan dat je een goede verbinding weet te leggen tussen de oude tekst van de Bijbel en het moderne leven? Maar willen hoorders eigenlijk wel horen over genade als dat ook betekent dat je jezelf als een zondaar onder ogen durft te komen?

Workshopleiders: Dr. Theo Pleizier is hoofddocent praktische theologie aan de PThU en prof. dr. Maarten Wisse is hoogleraar dogmatiek aan deze universiteit.

Locatie: TUU Kromme Nieuwegracht

Preken over de hel?

Hel en verdoemenis preken – dat deden we toch niet meer? Intussen is de vraag hoe de verschillende vormen van hel (klimaathel, oorlog, mentale problemen) in de preek aan de orde kunnen komen. En wat valt over Gods oordeel te zeggen? Twee wegen? Of toch beter zwijgen? In deze workshop verkennen we hoe de hel in de verkondiging een plek kan krijgen.

Workshopleider: Arnold Huijgen is hoogleraar dogmatiek aan de PThU en huidig Theoloog der Nederlanden. Zijn boek Inferno: De ontdekking van de hel verschijnt op 4 juni.

Locatie: TUU Plompstorengracht

Vrijmoedig spreken: durf te sleutelen aan je preekstructuur

In deze workshop ontdek je waar jouw preken misschien te veilig zijn geworden en waar juist kansen liggen om vrijmoediger te spreken. Spreken vraagt moed. Moed om een tekst zelf te doorleven en daar misschien wel iets van te vertellen. Moed om de Bijbel zorgvuldig uit te leggen, ook als het schuurt. En moed om je hoorders concreet en persoonlijk aan te spreken. Je experimenteert met een aantal oefeningen voor je voorbereiding én voor het moment van spreken zelf, zodat je groeit in vrijmoedigheid.

Workshopleider: Paulien Vervoorn (Geloofwaardig Spreken) is auteur van onder meer Geloofwaardig spreken en Zin in preken en geeft sinds 2012 sprekerstrainingen aan bevlogen (s)prekers. Meer inspiratie? Kijk op www.geloofwaardigspreken.nl/gratis.

Locatie: TUU Plompetorengracht

Communicatie-georiënteerde tekstanalyse en het ambacht van preken

De door ons ontwikkelde communicatie-georiënteerde analyse van teksten vraagt aandacht voor communicatie: in de tekst gaat het om de communicatie tussen de tekst-interne auteur en de tekst-interne lezer, buiten de tekst tussen de tekst-externe auteur en de tekst-externe lezer. In onze terminologie wil de prediker de tekst-externe lezer (toehoorders in de kerk) op de positie krijgen van de tekst-interne lezer van de in de viering voorgelezen Schrifttekst. Als voorbeeld van een dergelijke preekopvatting kijken we naar Lucas 4:16–22 als casestudy: Jezus zelf preekt in de synagoge “het Schriftwoord dat jullie zojuist gehoord hebben, is thans in vervulling gegaan”.

Workshopleiders: Dr. Frank G. Bosman is universitair docent cultuurtheologie en gespecialiseerd in videogames, theologie, religie en moderne cultuur. Prof. dr. Archibald L.H.M. van Wieringen is hoogleraar Oude Testament en priester van het bisdom Haarlem-Amsterdam. Hij is gespecialiseerd in Jesaja en Amos. Frank Bosman en Archibald van Wieringen werken samen aan de COMTA.

Locatie: TUU Plompetorengracht

RONDE 2

Zachtmoedig spreken

Veel voorgangers ervaren spanning tussen de druk om te presteren en het verlangen om vanuit innerlijke rust en authenticiteit te spreken. In deze workshop verkennen we zachtmoedigheid als contemplatieve grondhouding tijdens het spreken: een vorm van vrijmoedigheid die geworteld is in stilte, aandacht en innerlijke aanwezigheid. We doen ook enkele eenvoudige ervaringsgerichte oefeningen. Samen (her)ontdekken we hoe spreken een geestelijke oefenweg is waarin zachtmoedigheid en vrijmoedigheid elkaar versterken.

Workshopleider: Jos Douma is predikant van NGK Pro Rege in Emmeloord en cursusleider bij de School voor Spiritualiteit. Hij geeft online cursussen over stilte, contemplatie en Christusbesef.

Locatie: Jacobikerk

How to create a connection with your audience while preaching

Revd. Dr. Samuel Wells geeft een seminar – **in het Engels**, zonder vertaling – over het thema ‘How to create a connection with your audience while preaching’. Hoe kun je zo'n connectie, zo'n band creëren? Hoe ontstaat onderling vertrouwen? Hoe ver ga je als (s)preker, in het creëren van een connectie? Hoe open ben je, in wat je deelt ook over jezelf? Hoe verhouden ‘voor’ en ‘achter’ de schermen zich tot elkaar in de praktijk van je werk? Als het gaat om ‘vrijmoedigheid’ in dit verband, wat zijn best practices, do’s en dont’s? Een hele rits belangrijke vragen en voorbeelden die in dit seminar aan bod zullen komen.

Seminarleider: Samuel Wells is predikant van St. Martin-in-the-Fields en visiting professor aan Kings College, beide in Londen. Sinds januari 2026 is Wells ook visiting professor aan de Theologische Universiteit Utrecht, voor een periode van drie jaar. Tegelijkertijd zal hij bij de Protestantse Kerk Amsterdam (PKA) als gastdocent actief bijdragen aan een trainingsprogramma voor kerkvernieuwing. 'Being with' staat centraal in de theologie van Wells.

Locatie: Jacobikerk

Vrijmoedig stemgebruik

Vergroot de aandacht van je hoorders en zorg dat de boodschap beter overkomt – en blijft hangen! In deze workshop verken je de mogelijkheden om je stem tijdens je preek vrijer, levendiger en afwisselender te gebruiken, op een manier die bij je boodschap past. We gaan actief aan de slag als groep en in tweetallen. Je krijgt eenvoudige maar doeltreffende tools in handen die je meteen kunt gebruiken in je dagelijkse praktijk.

Workshopleider: Logopedist Nynke Duijzer-Algra (Dixit stem-, uitspraak- en presentatietraining) traint al twintig jaar predikanten en theologiestudenten (o.a. TUA, TUU) om hun boodschap zo helder mogelijk te communiceren. Want een goede boodschap verdient een goede spreker!

Locatie: PThU

Kinderen en aanschouwelijk theologiseren in de dienst

Hoe geef je kinderen ruimte om te denken, voelen en geloven? In deze interactieve workshop ervaar je hoe kinderen via symboliseren en verhalen betekenis geven en zelf theologisch actief zijn. Je leert vragen te stellen die uitnodigen tot verwondering, persoonlijke reflectie en gesprek, en ontdekt hoe je deze technieken praktisch kunt toepassen in de kerkdienst. Met inspiratie uit *Land van Verwondering* krijg je handvatten om kinderen écht te betrekken en liturgie levend te maken, zodat verwondering, geloofsontwikkeling en diepgang samenkomen.

Workshopleider: Liesbeth Winters-Jonas is kinderpastor, gespecialiseerd in aanschouwelijk theologiseren en symboliseren met kinderen, combineert theologie met onderwijs en is auteur van Land van Verwondering.

Locatie: PThU

(S)preken voor tieners

Hoe (s)prek je voor tieners? Het is een doelgroep die soms net een andere aanpak vraagt. Vanuit de geloofsontwikkeling van een tiener denken we na hoe je tieners kunt bereiken en wat dit vraagt van je preek.

Workshopleider: Corine Zonnenberg is predikant in Rotterdam Zuid. Vóór mijn predikantschap heb ik gewerkt bij Youth for Christ en als jongerenwerker, wat mij een blijvende liefde voor tieners heeft opgeleverd.

Locatie: PThU

Groene preken

Groene kerken zijn inmiddels een bekend fenomeen; groene zondagen ook. Dan wordt er 'een groene preek' gehouden. Maar wat maakt een preek daadwerkelijk groen? Gaat zo'n preek alleen over 'groene' teksten? Of zou de vertolking van het evangelie sowieso meer groen mogen kleuren? Of krijg je dan 'een ander evangelie'? Over dit soort vragen gaat deze workshop waarbij geput wordt uit de TUU-cursus 'Bijbel en ecologie: Hoe groen is de Bijbel?'

Workshopleider: Jaap Dekker is hoogleraar 'Bijbelonderzoek en christelijke identiteit' (Henk de Jong-leerstoel) aan TU Utrecht. Hij is betrokken bij de minor 'Christelijk ecologisch denken' en A Rocha Nederland.

Locatie: PThU

Biblioloog – in plaats van de preek of als preekvoorbereiding met een groep

Biblioloog is een aan bibliodrama verwante korte en laagdrempelige vorm van interactieve uitleg van de bijbel die wereldwijd beoefend wordt in diverse velden van de pastorale praktijk en op scholen. Biblioloog is een beproefde methode om de bijbel dichterbij mensen, bij het leven van alledag te brengen en op creatieve wijze met een groep de diepte en rijkdom van een verhaal van binnen te beleven. Een biblioloog kan eenvoudig in plaats van een preek komen of onderdeel van de preekvoorbereiding zijn. Omdat er zittend gewerkt wordt is de methode toegankelijk voor minder mobiele mensen. In de workshop doe je mee aan een biblioloog en is gelegenheid voor reflectie erover.

Workshopleider: Annette Merz is hoogleraar Nieuwe Testament aan de PThU, docent bibliodrama bij het Centrum voor Bibliodrama, Biblioloog trainer en voorzitter van het Vlaams-Nederlandse Netwerk Biblioloog.

Locatie: PThU

AI als omstreden hulpmiddel in de preekvoorbereiding

Het gebruik van AI bij de preekvoorbereiding kan predikanten tijdsbesparing en nieuwe inzichten opleveren. Maar hoe verantwoord is dat? Welk onderscheidingsvermogen heb je nodig als theoloog? In deze workshop laten Wim Otte en Ciska Stark zien hoe AI kan werken in verschillende fasen van preekvoorbereiding, het schrijfproces en de evaluatie. Daarbij besteden ze niet alleen aandacht aan de praktische aspecten van de werking van AI, maar ook aan de theologische en ethische vragen naar de legitimering ervan.

Workshopleiders: Wim Otte is klinisch epidemioloog en theoloog. Hij werkt in het UMC Utrecht en als dovenpastor. Wim is gespecialiseerd in het ontwerpen van statistische computermodellen en hun voorspellende werking. Ciska Stark is docent en supervisor aan de Protestantse Theologische Universiteit en gespecialiseerd in het vakgebied van de preekkunde (homiletiek).

Locatie: TUU Plomporengracht

Aan één woord genoeg

Over de verbluffende eenvoud van het Evangelie wist Gerrit de Kruijf (1952-2013) magistrale preken te houden. Een prachtige verzameling preken van zijn hand over het Markusevangelie ziet tijdens het Preekfestival het licht. In deze workshop lezen én horen we een fragment hieruit. Zo maak je kennis met de originele en unieke verkondiging die prof. dr. De Kruijf eigen was. Vervolgens gaan we hier samen over in gesprek. Schuif gerust bij ons aan!

Workshopleiders: Hanneke Ouwerkerk is predikant in de Nieuwe Kerk Utrecht en heeft meegewerkt aan de uitgave van Marcuspreken van prof. dr. Gerrit de Kruijf. Jilles de Klerk en Udo Doedens zijn beiden predikant in de Protestantse Kerk in Nederland, vertrouwd met het werk van prof. dr. De Kruijf en hebben meegewerkt aan de uitgave van zijn Marcuspreken.

Locatie: TUU Plomporengracht

RONDE 3

Vrijmoedigheid... het 'ik' in de preek?!

'Nu wil ik toch met u delen hoe ik dat zelf beleef... dat is kwetsbaar, maar ik doe het toch...' Gegarandeerd neemt het de aandacht wanneer je als dominee zo iets zegt. Vaak hoor je dan de stilte... Wat gaat de hij/zij nu zeggen? Hoe ben jij als voorganger aanwezig in de preek? Heel direct of meer indirect? Breng jij jezelf wel eens expliciet in? En zo ja, hoe en wanneer dan? Waarom zou je dat eigenlijk doen of juist niet doen? Via de praktisch theologie van Manfred Josuttis en Richard L. Thulin verkennen we verschillende vormen van het 'ik' (van de voorganger) in de preek. We denken na over de communicatieve en theologische voor- en nadelen van de aanwezigheid van de persoon van de voorganger.

Workshopleider: Ds. Bert Karel Foppen is sinds 2018 predikant in de Haagse Bethlehemkerk. Hij studeerde theologie in Utrecht en schreef zijn doctoraalscriptie homiletiek over Preken met Pinksteren. Bert Karel is betrokken bij de visiegroep van IZB-Areopagus.

Locatie: Jacobikerk

Spreken zonder te preken

Spreken in een buurthuis, bij een 4-mei-herdenking, bij een uitvaart zonder kerkelijke bezoekers, op een school... Dan kom je er niet met een 'preek', als in: een boodschap verkondigen met geloofswaarden die voor iedereen min of meer vanzelfsprekend zijn. En al helemaal niet met een 'preek' die zalvend of belerend is. Theo Hetteema (medeauteur van het 'Basisboek voor preken') verkent een paar handreikingen waar jouw 'praatje' mee staat, ook zonder kerkelijke context, en waar misschien ook je preken beter van worden.

Workshopleider: Theo Hetteema is beleidsmedewerker, supervisor en freelance theoloog. Hij werkte als predikant en universitair docent. Met Annemarie Roding schreef hij het Basisboek voor Preken (Ekklesia, 2022).

Locatie: Jacobikerk

Verhalend preken uit de brieven van Paulus

Er gaat een wereld open wanneer je het verhaal achter de brieven van Paulus deelt met je gemeente. Droge dogma's worden spannende pogingen om te vertalen wat hij van Jezus leerde. Paulus wordt een mens van vlees en bloed, wanhopig op zoek naar heelheid in de gemeente van Jezus. Hij gaat met vallen en opstaan de strijd aan met de machtige Jakobus en de grote Petrus. Maar hoe werkt Paulus' boodschap in de praktijk? Hoe herstelt hij zijn fouten? En hoe loopt het af tussen die drie mannen? In deze workshop word je uitgedaagd om je verbeeldingskracht in te zetten om nieuwe schatten op te duiken.

Workshopleider: Bas van Os (1967) is bedrijfskundige en gepromoveerd theoloog. Hij gaf enkele jaren Nieuwe Testament aan de Universiteit van Utrecht en was co-chair van de sectie Psychological Hermeneutics (SBL). Ondersteunend materiaal voor je preek of gespreksgroep vind je op www.vertellersenvertalers.nl.

Locatie: PThU

Iedereen hoorde hen in zijn eigen taal spreken

Als geestelijk verzorger vrijmoedig preken voor een divers publiek

Als geestelijk verzorger preek je voor een divers publiek. Niet alleen omdat je daarin mensen van verschillende levensbeschouwelijke achtergronden ontmoet, maar ook omdat er verschil is in culturele milieus en cognitieve en fysieke vermogens. In deze workshop ontdek je hoe je dit aanpakt, welke talen je kunt inzetten en hoe de fysieke omgeving je hierbij kan inspireren.

Workshopleiders: Niels den Toom is universitair docent geestelijke verzorging aan Tilburg University met ca. tien jaar ervaring als predikant-geestelijk verzorger bij justitie, met studenten en in het verpleeghuis. Annemarie Roding-Schilt is beleidsmedewerker geestelijke verzorging Protestantse Kerk, voormalig predikant-geestelijk verzorger, winnaar preekwedstrijd Liberaal Christendom 2024-2026 en co-auteur van het Basisboek voor Preken.

Locatie: PThU

Preken doe je samen – hoe betrek je jongeren bij je preek?

Heb jij regelmatig jongeren onder je gehoor? Tijdens een kerkdienst, een gemeenteavond of jeugddienst? Tijdens deze cursus ontdek je wat maakt dat jongeren zich gezien, gehoord en aangesproken voelen en hoe je hen kunt betrekken bij jouw preekproces. Je krijgt tips en tools om toe te passen in je eigen kerk, zodat preken niet meer alleen iets van jou is, maar een gezamenlijk proces met jongeren, tot bloei van de hele gemeente.

Workshopleider: Nelleke Plomp is theoloog, gespecialiseerd in jonge generaties en de kerk. Ze is mede-eigenaar van KiemPlaats, expertisecentrum kinderen, jongeren en geloof.

Locatie: PThU

Terugpraten vanuit de kerkbank

Terugpratende kerkgangers vanuit de kerkbank zijn zeldzaam. Jan Willem Lankhaar, kerkganger in de Utrechtse Jacobikerk, voelde de behoefte om wel een keer terug te praten tegen de talloze voorgangers van wie hij in de loop van vele jaren preken aanhoorde. Niet via een obligaat 'mooie preek, dominee!', maar via een heus essay met de prikkelende titel 'Stop met preken en geef gewoon uitleg: preken door de ogen van een gewone kerkganger'. Een kritisch doch loyaal stuk dat je als voorganger in een spiegel laat kijken en uitdaagt. Tijdens de workshop gaan Wim Vermeulen en Jan Willem over het essay in dialoog, samen met de zaal. Na afloop is het volledige stuk voor iedere deelnemer beschikbaar.

Workshopleiders: ds. Wim Vermeulen is predikant van de Protestantse Wijkgemeente Jacobikerk in Utrecht en daarnaast academiëpastor bij de Protestantse Theologische Universiteit. Jan Willem Lankhaar is getrouwd, en (pleeg)vader. Hij is werkzaam als zelfstandige in de IT-sector en op zondag 'gewoon' kerkganger.

Locatie: PThU

Andere vormen gebruiken in je preek: wat past bij jou?

Andere en creatieve vormen gebruiken in je preek vraagt vrijmoedigheid. Want waarom zou je gebruik maken van andere vormen dan het gesproken woord? Wat voegt het toe? En hoe ga je om met negatieve reacties? In deze workshop verkennen we samen het hoe en waarom van creatieve en/of theatrale vormen in je preek en gaan we op jouw niveau aan de slag met theaterelementen die je zou kunnen inzetten om de impact van je preek te vergroten. Daarnaast krijg je ook praktische tips om dit op een zo goed mogelijke manier te doen. Van harte welkom!

Workshopleider: Jenne Minnema

Locatie: PThU

Preken over pijnlijke teksten met theologische diepte en pastorale wijsheid

Veel Bijbelteksten bevatten geweld, misbruik en moreel schurende situaties. In de praktijk voelen predikers zich vaak gedwongen deze passages glad te strijken, te verklaren of snel te "verlossen" van hun spanning. In deze workshop onderzoeken we hoe je zulke teksten recht kunt doen zonder ze te bagatelliseren of te moraliseren. Vanuit narratieve exegese, theologische reflectie en pastorale ervaring zoeken we naar een manier van preken die pijnlijke teksten niet wegpoetst, maar leert dragen — samen met de gemeente. Deelnemers krijgen handvatten om met meer gevoeligheid, diepgang en moed te spreken over geweld in de Bijbel.

Workshopleiders: Debora Krikken-Hoogendoorn is docent exegese en hermeneutiek bij het Baptisten Seminarium. Zij gaat regelmatig voor. Geweldsteksten in het Oude Testament hebben al langere tijd haar interesse. Metta Wierenga is docent exegese en hermeneutiek bij het Evangelisch College. Metta gaat ook regelmatig voor in diverse kerkelijke gemeenten.

Locatie: TUU Plompetorengracht

Vrijmoedig spreken: durf te sleutelen aan je preekstructuur

In deze workshop ontdek je waar jouw preken misschien te veilig zijn geworden en waar juist kansen liggen om vrijmoediger te spreken. Spreken vraagt moed. Moed om een tekst zelf te doorleven en daar misschien wel iets van te vertellen. Moed om de Bijbel zorgvuldig uit te leggen, ook als het schuurt. En moed om je hoorders concreet en persoonlijk aan te spreken. Je experimenteert met een aantal oefeningen voor je voorbereiding én voor het moment van spreken zelf, zodat je groeit in vrijmoedigheid.

Workshopleider: Paulien Vervoorn (Geloofwaardig Spreken) is auteur van onder meer Geloofwaardig spreken en Zin in preken en geeft sinds 2012 sprekerstrainingen aan bevlogen (s)prekers. Meer inspiratie? Kijk op www.geloofwaardigspreken.nl/gratis.

Locatie: TUU Plompetorengracht